

МЕТОД ПЕРЕВИХОВАННЯ ЯК СПОСІБ КОРЕКЦІЇ ПОВЕДІНКИ ВАЖКИХ ПІДЛІТКІВ

Човнова В.І.
Полтава, Україна

Науковий керівник: *Ткаченко Андрій Володимирович* – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені А. І. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Важкий підліток - кожен другий учень у віці від 10 до 17 років. У цей період у нього проходить стадія ідентифікації себе, як окремої одиниці суспільства. У такі моменти всіх підлітків хвилюють переживання пов'язані з соціальною адаптацією. Вони намагаються стати самостійними, прагнуть відчувати себе дорослими, активно пізнають світ та людей.

Не виключенням може бути і участь важкого підлітка в окултних, екстремістських, кримінальних угрупованнях. Він намагається спробувати все на світі від позитивних до шкідливих звичок і хобі, пропагованих в тому середовищі підлітків, в яку він потрапить. Це можуть бути гірськолижні гонки або блуд, куріння або волейбол, вживання спиртного або відвідування дискотек, залежність від важких наркотиків.

Вони не люблять працювати, не можуть змусити себе щось робити, не можуть займатися систематично, роблять тільки те, що цікаво. Важкі підлітки порушують у закладі освіти дисципліну і порядок, не хочуть вчитися, конфліктують з учителями, з однолітками, з батьками, кидають навчання, вважають себе невдахами.

Відхилення в поведінці підлітка - це результат педагогічної занедбаності і несприятливі умови навколишнього оточення.

Дослідження груп підлітків-учнів, охоплених злочинністю, показали, що у учнів ЗП(ПТ)О переважають протиправні вчинки, бійки, дрібні крадіжки, вживання алкоголю, небажання працювати і вчитися, спекуляція, бродяжництво.

Важливе місце при роботі з важкими підлітками є процес перевиховання, а саме процес попередження або подолання різних відхилень у поведінці дитини чи підлітка.

Перевиховання - це важкий процес і для учня, і для вчителя. Вчитель повинен зацікавитися перспективою нового шляху, повинен повірити в людину, проаналізувати минуле, сьогодення і уявити майбутнє вихованця, що не закидаючи його минулим.

Мета викладача в роботі з важкими дітьми (підлітками) полягає в тому, щоб допомогти їм «переступити» через виниклу кризу і самостійно змінити своє життя. Важливо, щоб учень сам навчився оцінювати свої вчинки, їх позитивні та негативні сторони, їх причини і самостійно знаходити шлях подальшої поведінки. І ще один шлях перевиховання важких підлітків - це включення в групу вихованих підлітків, що значно складніше інших методів [2, с. 65].

У перевихованні важких підлітків також можна звернутися до досвіду А.С.Макаренка, його «методу вибуху», що припускає руйнування негативного стереотипу характеру.

"Під вибухом, — писав Антон Семенович, — я зовсім не розумію такого положення, щоб під людину підкласти динаміт, підпалити і самому тікати, не чекаючи, поки людина злетить у повітря. Я маю на увазі раптову дію, яка перевертає всі бажання людини, всі її прагнення". [1, с. 458].

В сучасній педагогіці вже виключений елемент природності, «вибух» спеціально організовується і прямує. Цей вид діяльності в перевихованні вельми складний, вимагає великої підготовчої роботи.

Метод «вибуху» здійснюється в двох варіантах. Одномоментний «вибух» комплексного характеру протікає в невеликий відрізок часу, але впливає руйнуючи на весь комплекс важковиховуваності. Проте в практиці метод «вибуху» може бути розтягнутий в часі.

Частіше за все важкий підліток підпадає під концентрований вплив неприємних вражень: двійки, виклик батьків в навчальний заклад, обговорення на педагогічній нараді, виклик в комісію у справах неповнолітніх і т.п. . Звичайно, все це створює «вибух». Але перш за все такий «вибух» носить негативний характер.

В навчальному ж закладі при «вибуху» звичайно переважають негативні емоції, а спосіб життя мало змінюється. Тоді і діють по законах збереження доміанти: висаджений стереотип відновлюється в колишньому вигляді, якщо умови життя залишаються незмінними. Цим і пояснюється мала ефективність методу «вибуху» в практиці.

Суть методу «вибуху» полягає в тому, що при несподіваному збігу обставин підліток опиняється в критичній ситуації, коли конфлікт досягає найбільшої гостроти і встає невідкладне питання, як бути далі. Відбувається щось на зразок стихійного природного бунту в підлітку. «Вибух» знищує конфліктний тип поведінки, а потім обов'язково повинна проводитися система роботи по вихованню корисних звичок, позитивних якостей. Якщо слідом за «вибухом» не буде організовано все життя підлітка на нових початках, можливо повернення до колишнього типу поведінки.

От чому педагог, використовуючи емоційний стан важкого підлітка, повинен абсолютно чітко організувати подальший процес перевиховання.

Список використаних джерел:

1. Макаренко А.С. Педагогические сочинения: В 8-ми т. Т. 3 / Сост.: Л.Ю.Гордін, А.А. Фролов. – М.: Педагогика, 1984. – 512 с.
2. Соціальна допомога дітям. - М., 1994. - С. 86

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

*Шило К.М.
Полтава, Україна*

Важливим завданням функціонування сучасної системи освіти є безперервне формування здатності кожного суб'єкта до самовдосконалення та саморозвитку шляхом свідомого і активного набуття нового соціального досвіду, формування здібності до самостійного засвоєння нових знань та умінь.

Реалії сьогодення вимагають прогресу суспільства, що є неможливим без створення якісної та сучасної системи освіти, а соціально-економічний